

Oponentský posudek na diplomovou práci Terezy Černé

Rovnost z hlediska věku a genderu (Česko, Dánsko, Francie, Polsko)

Pojem diskriminace obvykle vyjadřuje rozlišování osob či skupin lidí na základě určitých měřítek a následné odlišné zacházení, resp. znevýhodňování ve srovnatelných situacích. Diskriminace je celosvětový problém a v současné době nabývá na významu, téma předkládané diplomové práce je proto velmi aktuální. Z celé řady možných charakteristik (pohlaví, etnická příslušnost, barva pleti, víra, náboženství, věk, sexuální orientace atd.) autorka vybrala ty nejčastěji frekventované, tj. věk a pohlaví a pro srovnání zvolila evropské země Česko, Polsko, Dánsko a Francii. Cílem práce je nejen teoretické vymezení nerovnosti, ale na základě šetření speciálního Eurobarometru (437 a 465) i analýza postojů vůči genderové a věkové diskriminaci ve vybraných zemích. Práce má rozsah 114 stran a je členěna do 8 kapitol.

V úvodu autorka zdůvodňuje výběr sledovaných charakteristik a zemí, uvádí cíl, hypotézy a strukturu práce. Další tři kapitoly jsou věnovány teoretickým otázkám, tj. vymezení pojmů, postojů, stereotypů a předsudků ve sledované problematice. Autorka sice tuto část práce prezentuje jako diskuzi s literaturou (kap. 1.1), jsou zde však spíše v přehledné formě informace z literatury prezentovány, ne diskutovány. V páté kapitole autorka informuje o zdrojích dat a použitých metodách jejich zpracování pro účely této diplomové práce. V šesté kapitole jsou stručně uvedeny základní informace o vývoji struktury obyvatelstva podle věku a pohlaví ve sledovaných zemích od roku 1990 do současnosti, zvoleny byly základní ukazatele (indexy, naděje dožití a věkové pyramidy).

Stěžejní část práce (kap. 7) vychází z výsledků šetření Evropské komise o genderové a věkové diskriminaci. V kap. 7.2 autorka analyzuje data ze šetření Eurobarometr 437, realizovaného v roce 2015, kde se otázky týkaly obecně diskutovaných okruhů této problematiky. Odpovědi na jednotlivé otázky jsou prezentovány formou grafů a stručně komentovány případné rozdíly či shody ve vybraných zemích. Pro hlubší analýzu diskriminace podle věku a pohlaví autorka použila faktorovou analýzu a dospěla k názoru, že srovnávané země se v hodnocení věkové a genderové diskriminace nijak významně neliší. Dalším zdrojem dat bylo šetření Eurobarometr 465 (kap. 7.3), zaměřené na vnímání genderové nerovnosti ve společnosti, tj. na genderové stereotypy (v politice, na trhu práce, mzdy apod.). Výsledky jsou opět prezentovány formou grafů se stručným komentářem a shrnuty v kap. 7.4. V závěru autorka hodnotí dosažené výsledky analýzy a porovnává je s hypotézami uvedenými v úvodu práce.

Vzhledem ke složitosti zkoumané problematiky, zmiňovaným stereotypům, různým typům diskriminace (přímá, nepřímá) a časté odlišnosti reality od deklarovaných názorů je pochopitelné, že se autorka ve své práci omezila na analýzu výsledků šetření a konstatování odlišností či podobností ve vybraných zemích. Práce je zajímavá, přehledně uspořádaná a text je vhodně doplněn grafy. Přístup autorky k práci dokumentuje i obsáhlý seznam prostudované literatury.

Předkládaná diplomová práce Terezy Černé splňuje požadavky na diplomovou práci a doporučuji ji přijmout k obhajobě.

RNDr. Květa Kalibová, CSc.

12. května 2019